

143 χρόνια από την Παρισινή Κομμούνα. Εκδήλωση - Συζήτηση και χρονικό



Παρισινή Κομμούνα 1871

«Το Παρίσι των εργατών με την Κομμούνα του θα γιορτάζεται πάντα σαν δοξασμένος προάγγελος μιας νέας κοινωνίας. Τους μάρτυρές της τους έχει κλείσει μέσα στη μεγάλη της καρδιά η εργατική τάξη. Τους εξολοθρευτές της τους κάρφωσε κιόλας η Ιστορία στον πάσσαλο της ατίμωσης, απ' όπου δεν μπορούν να τους λυτρώσουν μήτε όλες οι προσευχές των παπάδων τους».

Καρλ Μαρξ, «Ο εμφύλιος πόλεμος στη Γαλλία»

Η εξέγερση των κομμουνάρων είναι η πρώτη στην ιστορία προλεταριακή επανάσταση και η Κομμούνα η πρώτη εργατική εξουσία. Η «ζωή» της μπορεί να κράτησε μόνο 72 μέρες. Εγκαθιδρύθηκε στις 18 Μάρτη και ανατράπηκε στις 28 Μάη του 1871. Αλλά το ιστορικό της έργο είναι τεράστιο.

Μια εργατική και επαναστατική πολιτική απάντηση στην σημερινή εποχή, έχει την υποχρέωση και την ανάγκη να σταθεί στα μεγάλα γεγονότα και τις επαναστάσεις του χθες, εξάγοντας πολύτιμη πείρα και συμπεράσματα για τις νέες απόπειρες της κοινωνικής απελευθέρωσης.

Το ΝΑΡ για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση, προσπαθώντας να συμβάλει στη συζήτηση και την αναγκαία πολιτική πρόταση-πρόγραμμα για την κομμουνιστική απελευθέρωση στον 21 αιώνα, **διοργανώνει ανοιχτή εκδήλωση, το Σάββατο 29 Μάρτη, στις 6.00 μ.μ. στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, με θέμα: «Στο δρόμο της Παρισινής Κομμούνας. Εργατική Δημοκρατία και Κομμουνιστική προοπτική, ως απάντηση στο σύγχρονο ολοκληρωτισμό.»**

Στην εκδήλωση **θα μιλήσουν οι:**

- **Αλέξανδρος Χρύσης**, Πανεπιστημιακός
- **Βασίλης Μηνακάκης**, μέλος της Πολιτικής Επιτροπής του NAP για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση, συγγραφέας
- **Κώστας Φουρικός**, μέλος του Κεντρικού συμβουλίου ν.Κ.Α., πολιτικός επιστήμονας

Η κομμούνα του Παρισιού:

Πως έγινε η εξέγερση και τι έγινε κατά τη διάρκειά της;



Η αντίσταση των εργατών στις Πρωσικές δυνάμεις συνοδεύτηκε από συγκρούσεις και οδομαχίες

Τα γεγονότα της Κομμούνας του Παρισιού είναι συνδεδεμένα με τον γαλλοπρωσικό πόλεμο του 1870-71. Ο γαλλοπρωσικός πόλεμος ήταν απάντηση της γαλλικής αντίδρασης στις προσπάθειες ενοποίησης της Γερμανίας. Μετά την στρατιωτική ήττα και την συνθηκολόγηση του Γάλλου Αυτοκράτορα Ναπολέοντα Γ΄, ο αναβρασμός του λαού οδηγεί στην ανατροπή της μοναρχίας. Το νομοθετικό σώμα του Παρισιού συνέρχεται έκτακτα στις 4 Σεπτέμβρη 1870 και παίρνει αποφάσεις όπως την κατάργηση της μοναρχίας και εγκαθίδρυση της δημοκρατίας, την δημιουργία (αστικής) κυβέρνησης «Εθνικής Άμυνας» και ταυτόχρονα την συγκρότηση «Εθνοφρουράς» για την υπεράσπιση της πόλης του Παρισιού από τον κίνδυνο άμεσης κατάληψης από τους Πρώσους.

Λόγω της πολιορκίας του Παρισιού από τα Πρωσικά στρατεύματα από τις 18 Σεπτεμβρίου 1870, όλοι οι πλούσιοι και ο κρατικός μηχανισμός το εγκατέλειψαν. Στο Παρίσι έμειναν μόνο οι εργάτες οι οποίοι οργανώνουν την εθνοφυλακή που απαρτίζεται από ένοπλους άνδρες. **Η αντίσταση των εργατών στις Πρωσικές δυνάμεις συνοδεύτηκε από συγκρούσεις και οδομαχίες, ενώ οι αρχές απαντούσαν με βίαιη καταστολή που στοίχισε την ζωή σε χιλιάδες μαχητές.** Γύρω στους 3.000 εργάτες εκτελέστηκαν από τον στρατό.

Στις 28 Γενάρη 1871 και η αστική κυβέρνηση «Εθνικής Άμυνας» υπογράφει ανακωχή-συνθηκολόγηση με τους Πρώσους-Γερμανούς που προβλέπει την παράδοση των οχυρών και

τη διάλυση του τακτικού στρατού. Όμως, η Εθνοφρουρά αρνείται να παραδοθεί και συγκεντρώνει τα κανόνια της (που είχαν κατασκευαστεί με έρανο των κατοίκων και όχι με κρατικά κονδύλια) στο λόφο της Μονμάρτης στο Παρίσι. Στις 7 Φεβρουαρίου 1871 πραγματοποιούνται εκλογές για την ανάδειξη Εθνοσυνέλευσης που θα επικύρωνε την ανακωχή-συνθηκολόγηση, αλλά και τους όρους της συνθήκης «ειρήνης». Στην Εθνοσυνέλευση κυριαρχούν οι αντιδραστικές δυνάμεις. Από τους 700 αντιπροσώπους, οι 375 είναι ανοιχτά μοναρχικοί, ενώ όλοι οι άλλοι -με ελάχιστες εξαιρέσεις- ανήκουν στην άκρα Δεξιά. Η Εθνοσυνέλευση συνέρχεται στο Μπορντό. Σχηματίζεται κυβέρνηση με επικεφαλής τον Θιέρσο που εξουσιοδοτείται να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τους Γερμανούς για την άμεση υπογραφή συνθήκης “ειρήνης”-παράδοσης.

Η εργατική τάξη του Παρισιού έβλεπε την κυβέρνηση του Θιέρσου σαν εχθρό, αλλά και ο ίδιος ο Θιέρσος φοβήθηκε την δύναμη της εργατικής τάξης που πλέον μόνη της στην πόλη, είχε αρχίσει να οργανώνεται. Ο Θιέρσος επιδιώκει να αποκτήσει τον έλεγχο των κανονιών της εθνοφυλακής στο ύψωμα της Μονμάρτης. Οι εθνοφύλακες όμως αρνήθηκαν να τα παραδώσουν λέγοντας πως ανήκουν στους εργάτες που τα αγόρασαν με δικούς τους εράνους. Η κυβέρνηση τότε επιχειρεί να αφαιρέσει τα κανόνια με την βία των όπλων. Έτσι, ο στρατηγός Λεκόντ επιχειρεί να καταλάβει τα κανόνια της εθνοφρουράς **την νύχτα μεταξύ 17 με 18 Μαρτίου 1871**. Η επιχείρηση τα ξημερώματα θα εξελιχθεί σε αιματοκύλισμα για να καταλήξει σε πανωλεθρία των κυβερνητικών δυνάμεων. Ο Λεκόντ συλλαμβάνεται και κρατείται αιχμάλωτος των ένοπλων εργατών.

Όταν ξημέρωσε, χιλιάδες λαού συγκεντρώθηκαν στην πλατεία Πιγκάλ του Παρισιού. Το 81ο Σύνταγμα πεζικού των κυβερνητικών, μια από τις πιο οργανωμένες δυνάμεις του τακτικού στρατού, έλαβε διαταγή να ρίξει στο ψαχνό, ενάντια στους εξεγερμένους εργάτες. Οι στρατιώτες όμως αρνούνται να πυροβολήσουν εναντίον του πλήθους. Η μόνη εξουσία που είχε απομείνει στο Παρίσι ήταν η Κεντρική Επιτροπή της Εθνοφυλακής. Αργότερα (στις 26 Μάρτη 1871), με καθολική ψηφοφορία εκλέγεται το δημοτικό συμβούλιο, η γνωστή Κομμούνα (Κοινότητα) του Παρισιού.

- **18 Μαρτίου:** Στρατός και οπλισμένοι εργάτες συναδελφώνονται και επαναστατούν. Οι στρατηγοί Λεκόντ και Κλεμάν Τομάς τουφεκίζονται από τους επαναστάτες.
- **19 Μαρτίου:** Ο Θιέρσος και ο στρατηγός Βινουά καταφεύγουν στις Βερσαλλίες όπου συγκαλείται η εθνοσυνέλευση.
- **26 Μαρτίου:** Εκλογές, για την Κομμούνα του Παρισιού.
- **29 Μαρτίου:** Η Κομμούνα καταργεί την υποχρεωτική στρατολογία. Εκδίδει διάταγμα για την αναστολή πληρωμής των ενοικίων.

- Από τις **19 Μαρτίου ως τις 2 Απριλίου** η κυβέρνηση των Βερσαλλιών διαπραγματεύεται με τη διοίκηση του γερμανικού στρατού την απελευθέρωση γάλλων στρατιωτών απ' αυτούς που είχαν συλληφθεί αιχμάλωτοι στο Σεντά μαζί με τον Ναπολέοντα Γ', για να τους χρησιμοποιήσει εναντίον του επαναστατημένου Παρισιού. Η κυβέρνηση των Βερσαλλιών πετυχαίνει την απελευθέρωση πρώτα 40.000 και τελικά 100.000.
- **31 Μαρτίου:** Η Κομμούνα, «*Θεωρώντας ότι η Σημαία της είναι η Σημαία της παγκόσμιας δημοκρατίας*», αποφασίζει να δεχτεί και ξένους επαναστάτες στους κόλπους της.
- **2 Απριλίου:** Μάχες στο Κουρμπεβουά και στη λεωφόρο Νειϊγί. Η Κομμούνα εκδίδει διάταγμα για τον χωρισμό της Εκκλησίας από το Κράτος.
- **4 Απριλίου:** Ο στρατηγός της Κομμούνας Ντιβάλ συλλαμβάνεται αιχμάλωτος και τουφεκίζεται από τους βερσαλιέζους.
- **6 Απριλίου:** Η Κομμούνα αποφασίζει να συλλάβει ομήρους. Ο λαός του Παρισιού καίει την γκιλοτίνα. Ο Ντομπρόφσκι, πολωνός επαναστάτης, διορίζεται φρούραρχος του Παρισιού.
- **7 Απριλίου:** Η Κομμούνα αντικαθιστά την τρίχρωμη γαλλική σημαία με την κόκκινη σημαία ως σύμβολο-λάβαρό της.
- **3-16 Απριλίου:** Συλλήψεις ομήρων από την Κομμούνα. Ανάμεσα τους και ο αρχιεπίσκοπος Ντιμπουά.
- **12 Απριλίου:** Η Κομμούνα αποφασίζει την κατεδάφιση της στήλης του Βαντόμ, σύμβολο του γαλλικού ιμπεριαλισμού.
- **16 Απριλίου:** Η Κομμούνα αποφασίζει την απαλλοτρίωση -προς όφελος των εργατικών οργανώσεων- των εργοστασίων που εγκατέλειψαν οι ιδιοκτήτες τους. Συμπληρωματικές εκλογές μελών της Κομμούνας.
- **6 Μαΐου:** Η Κομμούνα αποφασίζει την κατεδάφιση του παρεκκλησίου όπου εξομολογούνταν ο βασιλιάς Λουδοβίκος 16ος. Διάταγμα για τη δωρεάν απόδοση των ενεχυριασμένων αντικειμένων κάτω των 20 φράγκων.
- **10 Μαΐου:** Η Κομμούνα αποφασίζει την κατάσχεση της περιουσίας του Θιέρσου και την κατεδάφιση του σπιτιού του.
- **16 Μαΐου:** Η Επιτροπή Κοινής Σωτηρίας διορίζει πολιτικούς επιτρόπους κοντά στους στρατηγούς της Κομμούνας.
- **17 Μαΐου:** Πράκτορες των Βερσαλλιών ανατινάζουν την πυριτιδαποθήκη της λεωφόρου Ραπ. Τα θύματα είναι πάνω από 100.
- **22 Μαΐου:** Οι βερσαλιέζοι μπαίνουν στο Παρίσι από την πύλη του Σεν-Κλου.
- **23 Μαΐου:** Τα ανάκτορα του Κεραμικού καίγονται. Οι βερσαλιέζοι καταλαμβάνουν την Μονμάρτη. Πρώτες σφαγές των κομμουνάρων.

- **24 Μαΐου:** Τα μέγαρα της Λεγεώνας της Τιμής, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του Συμβουλίου Επικρατείας, του υπουργείου Δικαιοσύνης και του Δημαρχείου καίγονται. Οι κομμουνάροι απαντούν στις συστηματικές σφαγές των εργατών από τους βερσαλιέζους με το τουφεκισμό 10 ομήρων.
- **26 Μαΐου:** Καταλαμβάνεται από τα κυβερνητικά στρατεύματα η Βαστίλη. Οι κομμουνάροι τουφεκίζουν 34 ακόμα ομήρους.
- **27 Μαΐου:** Καταλαμβάνονται οι λόφοι Σομόν και Περ Λασέζ. **Η επανάσταση καταπνίγεται.** Η ένοπλη πάλη έχει λήξει, αλλά ξεκινάει η σφαγή των άοπλων προλετάρων, ανδρών και γυναικών, από τα στίφη των Βερσαλλιών.



Οι κομμουνάροι εκτέλεσαν λιγότερα από 90 άτομα (ομήρους-στελέχη των κυβερνητικών δυνάμεων, κατασκόπους, προβοκάτορες, στρατηγούς, κλπ.). Οι απώλειες των κυβερνητικών δεν ξεπερνούν τους 1000. Μόνο 83 έχασαν την ζωή τους στις οδομαχίες του Παρισιού και 5.990 τραυματίστηκαν, ενώ το Παρίσι παρέμεινε υπό **στρατιωτικό νόμο για ακόμα πέντε χρόνια** μετά την καταστολή της κομμούνας. Ο ακριβής αριθμός των νεκρών επαναστατών και κομμουνάρων δεν είναι καταγεγραμμένος, και αυτό γιατί αυτοί που έπεσαν στη μάχη δεν ήταν πολλοί. **Οι νεκροί αυξήθηκαν με τις μαζικές εκτελέσεις επαναστατών που τουφεκίζονταν από τους Βερσαλιώτες κατά εκατοντάδες, δίχως δικαστική απόφαση ούτε καταδικαστική ανακοίνωση.** Υπολογίζονται γύρω στους 30.000, ενώ περίπου 38.000 (ανάμεσά τους 860 γυναίκες και 650 παιδιά), συνελήφθησαν. Ένας μεγάλος αριθμός απολύθηκε, ενώ γύρω στους 28.000 στάλθηκαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης ή στις αφρικανικές αποικίες όπου και πέθαναν από τις κακουχίες και τις επιδημίες.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ένγκελς, *η Καταγωγή της οικογένειας, της ατομικής ιδιοκτησίας και του κράτους*, εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή
- Ένγκελς, πρόλογος στη *18η Μπρυμαίρ του Λουδοβίκου Βοναπάρτη*, εκδόσεις Αναγνωστίδη
- Ένγκελς, πρόλογος στον *Εμφύλιο Πόλεμο στη Γαλλία του Μαρξ*, γερμανική έκδοση 1891, εκδόσεις στοχαστής

- Λένιν, *Κράτος και Επανάσταση*, εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή
- Λισαγκαρέ, *Η ιστορία της Παρισινή Κομμούνας*, εκδόσεις Ελεύθερος Τύπος
- Λούξεμπουργκ, *Η Ρωσική Επανάσταση*, εκδόσεις Κορόντζη
- Λούξεμπουργκ, *Σοσιαλισμός και Δημοκρατία*, εκδόσεις Κορόντζη
- Μαρξ, *Η 18η Μπρυμαίρ του Λουδοβίκου Βοναπάρτη*, εκδόσεις Αναγνωστίδη
- Μαρξ, *Κριτική του προγράμματος της Γκότα*, εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή
- Μαρξ, *ο Εμφύλιος πόλεμος στη Γαλλία*, εκδόσεις Αναγνωστίδη
- Μαρξ, *Ταξικοί Αγώνες στη Γαλλία*, εκδόσεις Αναγνωστίδη
- Μαρξ-Ένγκελς, *Μανιφέστο του Κομμουνιστικού Κόμματος*, εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή
- Μπένγιαμιν Β., *Θέσεις για τη Φιλοσοφία της Ιστορίας*, εκδόσεις Ουτοπία
- Παππά Έλλη, *Η Κομμούνα του 1871*, εκδόσεις Άγρα
- Συλλογικό-διάφοροι, *Η Παρισινή Κομμούνα, 140 χρόνια από την πρώτη «έφοδο στον ουρανό»*, εκδόσεις Α/συνέχεια 2011
- Ταρντί Ζ.-Βωτρέν Ζ., *Η Κραυγή του Λαού-ιστορίες από την παρισινή κομμούνα*, εκδόσεις ΚΨΜ

Πηγή: narnet.gr